

**ХАРКІВСЬКИЙ ПРИВАТНИЙ
ЛІЦЕЙ «АНГСТРЕМ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Інструкція з пожежної безпеки № 2

первинний інструктаж

2026

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом директора
Харківського приватного
ліцею «Ангстрем»
Харківської області

від 12.01.26 № 07

1. Загальні положення

1.1. Ця інструкція розроблена відповідно до Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом МВС України від 30.12.2014 № 1417, та Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом МОН України від 15.08.2016 № 974.

1.2. Поширюється на всі приміщення Ліцею «Ангстрем».

1.3. Встановлює вимоги пожежної безпеки, обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі та є обов'язковою для вивчення і виконання усіма учасниками навчально-виховного процесу.

2. Вимоги пожежної безпеки

2.1. Заборонено курити у приміщеннях Ліцею «Ангстрем».

2.2. Утримання приміщень:

2.2.1. У кожному приміщенні навчального закладу має бути розміщена табличка, на якій указано прізвище відповідального за пожежну безпеку, номер телефону найближчого пожежно-рятувального підрозділу, а також інструкція з пожежної безпеки.

2.2.2. Протипожежні системи, установки, устаткування приміщень, будівель та споруд (протидимний захист, пожежна автоматика, протипожежне водопостачання, протипожежні двері, клапани та інші захисні пристрої) слід постійно утримувати у справному робочому стані й не вимикати.

2.2.3. Меблі і обладнання у приміщеннях не мають перешкоджати евакуації людей і підходу до засобів пожежогашіння.

2.2.4. У коридорах, вестибюлях, холах, на сходових клітках і дверях евакуаційних виходів слід мати наказові та вказівні знаки безпеки.

2.2.5. Евакуаційні проходи, виходи, коридори, тамбури, сходи не можна захащувати будь-якими предметами та обладнанням. Заборонено встановлювати будь-які предмети та обладнання, що звужують ширину евакуаційних проходів, виходів.

2.2.6. Будівлі мають бути обладнані засобами оповіщення людей про пожежу. Для оповіщення можуть бути використані:

- внутрішня телефонна та радіотрансляційна мережі;
- спеціально змонтовані мережі мовлення;
- дзвінки та інші звукові сигнали.

2.2.7. Зовнішні пожежні сходи, сходи-драбини й загорожі на дахах будівель слід утримувати справними.

2.3. У приміщеннях навчального закладу заборонено:

- перепланувати приміщення без урахування будівельних норм і правил;
- використовувати горючі матеріали для обробки стін і стель шляхів евакуації;
- встановлювати ґрати та інші незнімні сонцезахисні, декоративні та архітектурні пристрої на вікнах приміщень, де перебувають учасники освітнього процесу, сходових клітках, у коридорах, холах та вестибюлях. знімати дверні полотна в отворах, що з'єднують коридори зі сходовими клітками, та двері евакуаційних виходів;
- забивати двері евакуаційних виходів або закривати їх глухими металевими решітками;
- використовувати електроплитки, кип'ятильники, електрочайники тощо для приготування їжі, за винятком спеціально обладнаних приміщень;
- захащувати шляхи евакуації;
- встановлювати дзеркала та фальшиві двері на шляхах евакуації;
- влаштовувати на шляхах евакуації пороги, виступи, турнікети, розсувні, підйомні двері та інші пристрої, що перешкоджають евакуації людей;
- обгортати електричні лампи папером, тканиною та іншими горючими матеріалами;
- застосовувати для освітлення свічки, газові лампи і ліхтаріприбирати приміщення, очищувати деталі та обладнання за допомогою легкозаймистих і горючих рідин;
- залишати без нагляду ввімкнені в мережу електроприлади.

2.4. Пошкодження вогнезахисних покриттів (штукатурки, спеціальних фарб, лаків, обмазок тощо) будівельних конструкцій, повітроводів слід негайно усувати.

2.5. Після закінчення роботи працівники Ліцею «Ангстрем» повинні оглянути приміщення, усунути виявлені недоліки, вимкнути електроживлення освітлення, приладів та обладнання і замкнути приміщення.

2.6. Опалення, вентиляція та кондиціонування повітря:

2.6.1. Системи опалення, вентиляції та установки кондиціонування повітря мають відповідати вимогам ДБН В.2.5-67:2013 «Опалення, вентиляція та кондиціонування».

2.6.2. Опалювальні установки мають відповідати протипожежним вимогам стандартів, будівельних норм та інших нормативно-правових актів. Несправні пристрої систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря, а також несправні кухонні печі експлуатувати не можна.

2.6.3. Заборонено користуватися для опалення приміщень електронагрівальними приладами, електрокамінами тощо.

2.6.4. Експлуатаційний та протипожежний режим роботи установок (систем) вентиляції слід визначити у відповідних інструкціях. У них мають бути передбачені заходи пожежної безпеки, строки очищення повітроводів, фільтрів вогнезатримувальних клапанів та іншого обладнання, а також визначений порядок дії обслуговуючого персоналу на випадок виникнення пожежі або аварії.

2.7. Електроустановки:

2.7.1. Електричні мережі та електрообладнання, що використовують у навчальному закладі, та їх експлуатація мають відповідати вимогам Правил улаштування електроустановок, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 21.07.2017 № 476 (далі — ПУЕ) та Правил безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 09.01.1998 № 4.

2.7.2. Керівник навчального закладу зобов'язаний забезпечити своєчасне обслуговування і технічну експлуатацію електрообладнання та електромереж, проведення профілактичних оглядів, планово-попереджувальних ремонтів і своєчасно усувати виявлені недоліки.

2.7.3. Усі роботи в навчальному закладі виконують на справному електрообладнанні (ізоляція електропроводки, пускачі, штепселі, розетки, вимикачі та інша апаратура, заземлення, занулення тощо).

2.7.4. Улаштовувати та експлуатувати тимчасові електромережі у навчальному закладі заборонено. Винятком можуть бути тимчасові електромережі, які живлять ілюмінаційні установки, а також електропроводки в місцях проведення будівельних, тимчасових ремонтно-монтажних і аварійних робіт.

2.7.5. У всіх приміщеннях (незалежно від їх призначення), які після закінчення робіт замикають і їх не контролює черговий працівник, з усіх електроустановок та електроприладів, а також із мереж їх живлення має бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також установок, що за вимогами технології працюють цілодобово).

2.7.6. Шафи, в яких установлені електрощити, мають бути постійно замкненими, проходи до них - завжди вільними. Ключі від цих шаф мають бути в охоронника.

2.7.7. Усі несправності в електромережах та електроапаратурі, які можуть спричинити іскріння, коротке замикання, нагрівання ізоляції кабелів і проводів понад норму, мають бути негайно усунені.

2.7.8. Під час експлуатації електроустановок заборонено:

- використовувати кабелі та проводи з пошкодженою ізоляцією або такою, що втратила захисні властивості;
- залишати під напругою електричні проводи і кабелі з неізольованими кінцями;
- переносити ввімкнені прилади та ремонтувати обладнання, яке перебуває під напругою;
- залишати без нагляду ввімкнені в електромережу нагрівальні прилади, телевізори, комп'ютери, радіоприймачі тощо;
- користуватися пошкодженими (несправними) розетками;
- зав'язувати і скручувати електропроводи, підвішувати світильники (крім відкритих ламп) на електричних проводах;
- застосовувати саморобні та інші подовжувачі, які не відповідають вимогам ПУЕ щодо переносних (пересувних) електропроводок;
- використовувати подовжувачі для енергозабезпечення постійних об'єктів (холодильники, телевізори тощо);
- використовувати побутові електронагрівальні прилади (чайники, кип'ятильники тощо) без негорючих підставок та у приміщеннях, де їх застосування не передбачено технологічним процесом;
- застосовувати для прокладання електромереж радіо- та телефонні проводи;
- застосовувати як електричний захист саморобні та некалібровані запобіжники;
- знімати скляні ковпаки із закритих світильників;

- використовувати електроапаратуру та електроприлади в умовах, що не передбачені заводом-виробником.

2.7.9. У всіх приміщеннях (незалежно від їх призначення), які після закінчення робіт замикають і не контролюють, усі електроустановки (крім холодильників) слід відключити.

2.7.10. Усе електрообладнання підлягає зануленню або заземленню відповідно до вимог ПУЕ.

2.7.11. Захист будівель, споруд та зовнішніх установок від прямого попадання блискавки і вторинних її проявів має виконуватися згідно з вимогами:

- ДСТУ EN 62305-1:2012 Захист від блискавки. Частина 1. Загальні принципи (EN 62305-1:2011, IDT);

- ДСТУ EN 62305-2:2022 Захист від блискавки. Частина 2. Управління ризиками (EN 62305-2:2012, IDT; IEC 62305-2:2010, MOD);

- ДСТУ EN 62305-3:2012 Захист від блискавки. Частина 3. Фізичні руйнування споруд та небезпека для життя людей (EN 62305-3:2011, IDT);

- ДСТУ EN 62305-4:2012 Захист від блискавки. Частина 4. Електричні та електронні системи в конструкціях (EN 62305-4:2011/AC:2016-11, IDT). Поправка № 1:2022.

3. Вимоги до утримання технічних засобів протипожежного захисту

3.1. Протипожежне водопостачання:

3.1.1. Для належного утримання засобів протипожежного водопостачання слід проводити їх постійне технічне обслуговування.

3.1.2. Внутрішні пожежні кран-комплекти періодично, але не рідше одного разу на шість місяців, слід піддавати технічному обслуговуванню і перевіряти на працездатність шляхом пуску води, результати перевірок слід зареєструвати у журналі технічного обслуговування.

3.1.3. Кожний пожежний кран-комплект має бути укомплектований пожежним рукавом однакового з ним діаметра та стволом, кнопкою дистанційного запуску пожежних насосів (за їх наявності), а також важелем для полегшення відкривання вентиля. Пожежні кран-комплекти слід розміщувати у вбудованих або навісних шафах, які мають отвори для провітрювання і пристосовані для опломбування та візуального огляду їх без розкривання.

На дверцятах шафи пожежного крана мають бути зазначені:

- літерний індекс «ПК»;

- порядковий номер пожежного крана;
- номер телефону найближчого пожежно-рятувального підрозділу.

3.2. Первинні засоби пожежогасіння:

3.2.1. Згідно з договором суборенди Ліцей «Ангстрем» забезпечують первинними засобами пожежогасіння: вогнегасниками, совковими лопатами, іншим пожежним інструментом.

3.2.2. Необхідна кількість первинних засобів пожежогасіння визначається згідно з договором суборенди.

3.2.3. Стенди або пожежні щити слід встановлювати в приміщеннях на видних та легкодоступних місцях якомога ближче до виходу із приміщення.

3.2.4. Вогнегасники слід встановлювати так, щоб можна було визначити їх тип, прочитати на його корпусі інструкцію для користування, а також зняти.

3.2.5. Вогнегасники слід встановлювати в легкодоступних та видних місцях, а також у пожежонебезпечних місцях, де найбільш вірогідна поява осередків пожежі. При цьому необхідно забезпечити їх захист від прямих сонячних променів та дії опалювальних і нагрівальних приладів.

3.2.6. Під час експлуатації і технічного обслуговування вогнегасників слід керуватися вимогами, викладеними в паспортах заводів-виготовлювачів.

3.2.7. Контроль за зберіганням, вмістом і постійною готовністю до дії первинних засобів пожежогасіння здійснюється згідно з договором суборенди.

3.2.8. Учасники освітнього процесу мають знати місця, де розміщені первинні засоби пожежогасіння, і вміти користуватися ними у разі виникнення пожежі чи загоряння.

3.2.9. Використання первинних засобів пожежогасіння для господарських та інших потреб, не пов'язаних із гасінням пожеж, заборонено.

4. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі

4.1. У разі виникнення пожежі дії працівників навчального закладу мають бути спрямовані на створення безпеки людей, і насамперед учнів, їх евакуацію та рятування.

4.2. Кожен працівник навчального закладу, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, підвищення температури в приміщенні тощо), зобов'язаний:

- негайно повідомити про це за телефоном 101 найближчий пожежно-рятувальний підрозділ (при цьому слід чітко назвати адресу навчального закладу, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, наявність людей у будівлі, а також свою посаду та прізвище);
- задіяти систему оповіщення людей про пожежу; розпочати самому і залучити інших осіб до евакуації людей з будівлі до безпечного місця відповідно до плану евакуації;
- сповістити про пожежу керівника навчального закладу або особу, що його заміщує;
- включити систему оповіщення людей про пожежу;
- розпочати (якщо є можливість) ліквідацію осередку загоряння за допомогою первинних засобів пожежогасіння до прибуття пожежно-рятувального підрозділу;
- розпочати евакуацію людей з будівлі до безпечного місця відповідно до плану евакуації і залучити інших осіб до евакуації;
- за потреби викликати інші аварійно-рятувальні служби (медичну (телефон 103), газорятувальну (телефон 104) тощо);
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, вжити заходів щодо гасіння пожежі наявними у навчальному закладі засобами пожежогасіння.

4.3. Керівник навчального закладу або працівник, що його заміщує, який прибув на місце пожежі, зобов'язаний:

- перевірити, чи повідомлено пожежну службу про виникнення пожежі (продублювати повідомлення);
- перевірити включення у роботу автоматичної установки пожежної сигналізації та автоматичної системи пожежогасіння;
- здійснювати керівництво евакуацією людей та гасінням пожежі до прибуття пожежно-рятувальних підрозділів; у разі загрози для життя людей негайно організувати їх рятування, використовуючи для цього всі наявні сили й засоби;
- організувати перевірку наявності всіх учасників освітнього процесу, евакуйованих з будівлі;
- виділити для зустрічі пожежних підрозділів особу, яка добре знає розміщення під'їзних шляхів та джерел водопостачання;
- перевірити включення у роботу систем протипожежного захисту;
- вилучити з небезпечної зони всіх працівників та інших осіб, які не задіяні в евакуації людей та ліквідації пожежі;
- за потреби викликати до місця пожежі медичну та інші служби;
- припинити всі роботи, не пов'язані із заходами щодо ліквідації пожежі;

- організувати відключення мереж електропостачання, систем вентиляції та кондиціонування повітря і здійснення інших заходів, які сприяють запобіганню поширенню пожежі;
- подбати про безпеку людей, які беруть участь в евакуації та гасінні пожежі, від небезпек: можливих обвалів конструкцій, дії токсичних продуктів горіння і підвищеної температури, ураження електрострумом тощо;
- організувати евакуацію матеріальних цінностей із небезпечної зони, визначити місця їх складування і забезпечити, за потреби, їх охорону;
- інформувати керівника пожежно-рятувального підрозділу про наявність людей у будівлі.

4.4. Під час проведення евакуації та гасіння пожежі працівникам необхідно:

- припинити заняття;
- знеструмити електричні прилади та обладнання, вимкнути світло й зачинити вікна в приміщенні;
- з урахуванням обстановки, що склалася, у найкоротший строк визначити найбезпечніші евакуаційні шляхи й виходи до безпечної зони відповідно до плану евакуації;
- ліквідувати умови, що спричиняють виникнення паніки;
- евакуацію людей починати з приміщення, у якому виникла пожежа, і суміжних з ним приміщень, яким загрожує небезпека поширення вогню і продуктів горіння. Дітей молодшого віку й хворих слід евакуювати в першу чергу;
- у разі гасіння забезпечити сприятливі умови для безпечної евакуації людей;
- утримуватися від відчинення вікон і дверей, а також від розбивання скла, оскільки вогонь і дим поширяться до суміжних приміщень;
- залишаючи будівлю або приміщення, що постраждали від пожежі, зачинити за собою усі двері й вікна.

4.5. Якщо пожежа виникла в нічний час, відповідних заходів щодо її ліквідації вживає служба охорони навчального закладу.

Склала:

Заступник директора з НВР

А.О.Шум

Погоджено:

представник трудового колективу

І.П. Морєва